

ОБРОБКА ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ

кожна із сторін, готуючись або беручи участь у війні.

Важливим структурним елементом О. д. є її зовнішньополіт. потенціал, основою якого є міжнар. військове співробітництво.

Досягнення необхідного рівня О. д. здійснюється шляхом формування і реалізації воєнно-екон., військово-промислової та військово-технічної політики нашої держави. Формування та реалізація відповідної держ. політики покладена та здійснюється органами публ. влади у сфері забезпечення обороноздатності держави, до яких належать: ВР України, Президент України, КМУ, М-во оборони України, Генеральний штаб ЗСУ, військові комісаріати, а також сили безпеки та сили оборони.

Рівень обороноздатності країни характеризується рівнем розвитку збройних сил, їх чисельністю, організаційною структурою, технічним оснащенням, ступенем боєготовності та боєздатності. Основним показником є ступінь боєготовності Збройних Сил, який розкриває в собі ефективність витрачених державою матеріальних та фін. ресурсів. Це найважливіший показник бойової майстерності військ у мирний час та головна умова перемоги на війні.

Lit.: Про оборону України: Закон України від 06.12.1991. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/ru/1932-12>; Семененко О. М., Бойко Р. В., Водчиць О. Г. та ін. Основні методологічні аспекти воєнно-економічного забезпечення обороноздатності держави: теорія та практика // Система озброєння та військова техніка, 2017, № 3 (51).

Т. П. Мінка.

ОБРОБКА ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ

ДАНИХ – будь-яка дія або сукупність дій, таких як збирання, реєстрація, накопичення, зберігання, адаптування, зміна, поновлення, використання і поширення (розповсюдження, реалізація, передача), знеособлення, знищенння персональних даних, у т. ч. з використанням інформаційних (автоматизованих) систем.

Наведене визначення є нормат. і міститься у ЗУ «Про захист персональних даних» від 1 черв. 2010. Він закріплює у своїх статтях його поняття (ст. 2), визначає як загальні вимоги, за якими здійснюється О. п. д. (ст. 6), так і особливі вимоги до О. п. д. (ст. 7), окреслює питання щодо повідомлення про О. п. д. (ст. 9) та підстави щодо їх обробки (ст. 11).

Персональні дані – відомості чи сукупність відомостей про фіз. особу, яка ідентифікована або може бути конкретно ідентифікована. Відповідно до п. 2 ст. 5 ЗУ «Про захист персональних даних», персональні дані, крім знеособлених, за порядком доступу є інформацією з обмеженим доступом.

Дані – 1) відповідно до ст. 1 ЗУ «Про електронні документи та електронний документообіг» – це інформація, яка подана у формі, придатній для її оброблення електронними засобами; 2) відповідно до ст. 1 ЗУ «Про телекомунікації» – це інформація у формі, придатній для автоматизованої обробки її засобами обчислювальної техніки.

Персональними даними (основними даними про особу) є: національність, освіта, сімейний стан, релігійність, стан здоров'я, а також адреса, дата і місце

народження. Джерелами документованої інформації про особу є видані на її ім'я документи, підписані нею документи, а також відомості про особу, зібрані органами держ. влади та органами місц. і регіонального самоврядування в межах своїх повноважень.

Персональні дані – це завжди інформація про фіз. особу, причому лише живу особу. Відповідно до ст. 24 і 25 ЦКУ людина як учасник цив. відносин вважається фіз. особою. Її цив. право-здатність виникає в момент народження і припиняється в момент смерті. Тому, враховуючи положення ЗУ «Про захист персональних даних» і ЦКУ, інформація про померлу особу не є її персональними даними.

Персональні дані можна поділити на: загальні, які є відкритими та можуть використовуватися ін. особами та вразливі (конфіденційна інформація про особу), що є інформацією з обмеженим доступом.

Зак-вом може бути заборонено віднесення певних персональних даних до конфіденційної інформації. Відкритою є, напр., така інформація:

- прізвища, імена, по батькові фіз. осіб, які отримали бюджетні кошти, отримали у володіння, користування чи розпорядження держ. та/або комунальне майно (п. 5 ст. 6 ЗУ «Про доступ до публічної інформації»);

- персональні дані, що стосуються здійснення особою, яка займає посаду, пов'язану з виконанням функцій держави або органів місц. самоврядування, посадових або службових повноважень (п. 2 ст. 5 ЗУ «Про захист персональних даних»).

В обох випадках прізвища, імена, по батькові фіз. осіб, які отримали бюджетні кошти або займають певну посаду, є їх персональними даними, адже ці відомості дають змогу ідентифікувати конкретну особу. Проте будь-які дії із відкритими персональними даними, напр., збирання, поширення тощо не підпадають під регулювання ЗУ «Про захист персональних даних». І хоча це прямо не закріплено у цьому Законі, проте таке розуміння логічно випливає із його положень, адже всі дії щодо обробки (збирання, реєстрація, накопичення, зберігання, адаптування, зміна, поновлення, використання і поширення (розповсюдження, реалізація, передача), знеособлення, знищення персональних даних, у т. ч. з використанням інформаційних (автоматизованих) систем) спрямовані на захист саме тих персональних даних, які є конфіденційною інформацією. Інакше на володільця покладався б надмірний тягар обов'язків (напр., повідомляти суб'єкта персональних даних про зміну, видалення чи знищення його персональних даних відповідно до ст. 21 ЗУ «Про захист персональних даних»), які неможливо було б виконати на практиці. Це фактично паралізувало б роботу будь-яких володільців таких даних. Ці дані є відкритими у доступі відповідно до зак-ва і не можуть бути віднесені до конфіденційної навіть за бажанням відповідної особи. Будь-хто може обробляти їх без обмежень.

Відповідно до суд. практики до конфіденційної не може бути віднесенено ін. інформацію про посадових чи службових осіб (напр., дані про освіту, досвід роботи, знання іноземної мови,

ОБРОБКА ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ

ща, імена, по мали бюджетну посаду, амі, адже ці ентифікувати будь-які дії із міми даними, ння тощо не ння ЗУ «Про х». І хоча це щому Законі, вно випливає дії щодо об ція, накопи зання, зміна, і поширення ція, переда ення персо користанням ованих) сис ст саме тих є конфіден кше на воло ірний тягар яти суб'екта зміну, вида персональних ЗУ «Про за), які немож практиці. Це роботу будь- них. Ці дані дповідно до іднесені до жанням від- же обробля-

тики до кон віднесено садових чи і про освіту, емної мови,

відсутність судимості тощо), якщо до посади, пов'язаної з виконанням функцій держави або органів місц. самоврядування, встановлені відповідні кваліфікаційні чи ін. обов'язкові для займання цієї посади вимоги (п. 5.8 постанови Пленуму ВАСУ «Про практику застосування адміністративними судами законодавства про доступ до публічної інформації» від 29 верес. 2016 № 10).

Загальні вимоги щодо О. п. д. визначені Типовим порядком О. п. д., затв. наказом Уповноваженого ВР України з прав людини від 8 січ. 2014 № 1/02-14.

Окремим аспектам О. п. д. (таким, як надання згоди на О. п. д., забезпечення реалізації окремих прав суб'єктів персональних даних) приділено додаткову увагу в Роз'ясненнях до Типового порядку О. п. д.

Відповідно до Типового порядку О. п. д., згода на О. п. д. має бути свідомим рішенням особи, яке вона приймає добровільно, без примусу і погроз.

Під інформованою згодою на О. п. д. варто розуміти добровільне, компетентне прийняття особою рішення про обробку її персональних даних, яке ґрунтуються на одержанні нею повної, об'єктивної і всебічної інформації стосовно майбутньої О. п. д. Особа, яка є суб'ектом персональних даних, лише сама може змінити свої персональні дані. Зокрема, лише сама особа може ініціювати процес зміни імені, прізвища, адреси проживання тощо. Жоден володілець чи розпорядник персональних даних не може впливати на персональні дані особи чи змінювати їх на власний розсуд. Особа, яка надала згоду

на обробку своїх персональних даних, може здійснювати контроль за процесом їх обробки. З цією метою особа може з розумною періодичністю звертатися до володільця, який здійснює таку обробку. Всі персональні дані про особу, які обробляються володільцем, повинні відповідати дійсності. В разі виявлення будь-яких неточностей особа, чиї персональні дані обробляються, має право звернутися з вимогою внести відповідні зміни до її персональних даних або звернутися зі скаргою до Уповноваженого чи до суду. Крім цього, особа може в будь-який момент відкликати згоду на обробку своїх персональних даних. У такому випадку володілець повинен припинити обробку, тобто знищити або видалити персональні дані особи, яка відкликала свою згоду.

З розвитком процесів інформатизації суспільства, створенням нових і інтеграцією існуючих інформаційних систем, орієнтованих на обслуговування населення, все більша увага приділяється організації О. п. д. О. п. д. здійснюється відкрито і прозоро із застосуванням засобів та у спосіб, що відповідають визначенім цілям такої обробки. О. п. д. здійснюється для конкретних і законних цілей, визначених за згодою суб'єкта персональних даних, або у випадках, передбачених ЗУ, у порядку, встановленому зак-вом. Не допускається обробка даних про фіз. особу, які є конфіденційною інформацією, без її згоди, крім випадків, визначених Законом, і лише в інтересах нац. безпеки, екон. добробуту та прав людини. Забороняється О. п. д. про расове або етніч-

не походження, політ., релігійні або світоглядні переконання, членство в політ. партіях та професійних спілках, засудження до крим. покарання, а також даних, що стосуються здоров'я, статевого життя, біометричних або генетичних даних. Персональні дані не можуть бути використані з метою заподіяння майнової і моральної шкоди громадянам, ускладнення реалізації їх прав і свобод. Кожна особа має право на ознайомлення із зібраною щодо неї інформацією.

Персональні дані становлять важливу частину інформаційного простору. Виділення таких даних обумовлено особливими вимогами до організації їх обробки, пов'язаними з можливістю нанесення шкоди фіз. особам. Тому як у зарубіжних країнах, так і в Україні розвивається і вдосконалюється законодавча база, яка регламентує правила О. п. д., а також реалізацію прав громадян на конфіденційність, що стосується їх інформації. Особлива увага приділяється питанням захисту персональних даних в автоматизованих інформаційних системах. Вимоги до захисту в автоматизованих інформаційних системах, відповідно до низки документів, враховують категорію і кількість персональних даних, специфіку вирішуваних завдань і низку ін. показників. Виконання цих вимог, як правило, пов'язане з істотними матеріальними і фін. витратами, викликаними необхідністю створення системи захисту, забезпеченням високої кваліфікації персоналу, отриманням довільних документів тощо.

Lit.: Пазюк А. В. Захист прав людини стосовно обробки персональних даних: міжнародні стандарти. К., 2000; Правове

регулювання інформаційних відносин: законодавство, судова практика // Бюллетень законодавства і юридичної практики України. К., 2011; Буртник Х. Конфіденційна інформація, інформація про особу та персональні дані: співвідношення і регулювання. URL: <https://cedem.org.ua/analytics/konfidentsijna-informatsiya-informatsiya-pro-osobu-ta-personalni-dani-spivvidnoshennya-i-regulyuvannya/>, вільний; Буртник Х. Конфіденційна інформація, інформація про особу та персональні дані. URL: <https://dostup.pravda.com.ua/news/publications/konfidentsiina-informatsiia-informatsiia-pro-osobu-ta-personalni-dani-spivvidnoshennya-i-rehuliuvannya>, вільний.

A. Ю. Нашинець-Наумова.

ОБСТАВИНИ СПРАВИ – юрид. факти, що характеризують виявлене порушення й особу, що підозрюється в його здійсненні (час, місце, спосіб здійснення порушення, його мотив, характер і ступінь відповідальності, розмір завданих збитків або шкоди, дані, які позитивно чи негативно характеризують підозрюваного по роботі та в побуті). Юрид. факти є життевими обставинами (діями та подіями, наявними або відсутніми, такими, що залежать або не залежать від волі людини), що прямо або опосередковано визначені гіпотезою норми права; саме вони є підставою для виникнення, зміни або припинення правовідносин. Ці факти характеризують склад адмін. проступку, крим. злочину, цив.-прав. делікту і є підставами для доказування чи заперечення тих або ін. вимог. Обсяг О. с. може змінюватися: збільшуватися або зменшуватися у зв'язку зі зміною характеру обставин. О. с. є підставою для встановлення винуватності та відповідальності засудженої особи.

теру обтощо. О розгляд органам в проток частині тощо.

Згідно визначен з'ясуванні щодо виказів з від

О. с., як твердження, не може собами доказуватися

Можна фактич місце у п тобто у дії коні. Факти ються зав мають зна які беруть

новови гальна е мають сути справи, ал участникам новлення р допущена

Новови для скасува новлення в обставин.

Необхід нововиявле наявність та по-першому гляду справ